

Požiadavky zo slovenského jazyka a literatúry

TALENTOVÉ SKÚŠKY na šk. rok 2021/22 – Slovenský jazyk a literatúra

Štruktúra testu:

- výber správnej možnosti z viacerých alternatív (aj pravopisné cvičenie, teda vybrať napr. i/ y; správne spoluhlásky, správne tvary slov, veľké/ malé písmená, interpunkčné znamienka);
- úlohy s krátkou odpoveďou.

Obsah testu:

Zvuková stránka jazyka a pravopis:

- znelé a neznelé spoluhlásky, spodobovanie,
- prozodické vlastnosti reči - prízvuk, dôraz, melódia vety, prestávka,
- pravopis vybraných slov,
- rozdeľovanie slov,
- rytmické krátenie,
- slabikotvorné hlásky
- priama reč, uvádzacia veta.

Spisovná slovenčina:

- protiklad správnej a nesprávnej výslovnosti,
- protiklad správnych a nesprávnych výrazov/tvarov slov, správnych a nesprávnych slovesných väzieb,
- tykanie – vykanie.

Lexikológia – náuka o slovách:

- tvorenie slov,
- slovná zásoba a jej členenie, synonymá, antonymá, slovníky,
- skratky,
- frazeologizmus,
- jedno- a viacvýznamové slová,
- nepriame pomenovanie.

Čítanie s porozumením

Morfológia:

1. **podstatné mená** – druhy, skloňovanie, gramatické kategórie, skloňovacie vzory, zvieracie podstatné mená, kategória životnosti, pomnožné podstatné mená, skloňovanie podstatných mien mužského rodu zakončených na -l, -r, nesklonné podstatné mená;
2. **prídavné mená** – delenie prídavných mien, stupňovanie, určovanie gramatických kategórií a vzorov prídavných mien;
3. **zámená** – delenie zámen, skloňovanie zámen, základné pravidlá pravopisu;
4. **číslovky** – delenie čísloviek, skloňovanie, pravidlá písania čísloviek;
5. **slovesá** – vid sloviess, plnovýznamovosť sloviess, gramatické kategórie sloviess;

6. **príslovky** – delenie prísloviiek, stupňovanie prísloviiek;
7. **predložky** – vokalizácia, väzba s pádmí;
8. **spojky** – písanie čiarky v súvetí;
9. **častice**;
10. **citoslovcia**.

Syntax:

- jednoduchá veta – dvojčlenná a jednočlenná, delenie viet podľa obsahu,
- vetné členy,
- jednoduché súvetie,
- vetné sklady – prisudzovací.

Sloh:

- osnova, nadpis, odsek, kľúčové slová, konspekt,
- správa, oznámenie, rozprávanie, opis, príhovor,
- komunikácia – účastníci, druhy komunikácie,
- slohové postupy a jazykové štýly.

Literatúra

- literárne druhy a žánre,
- lyrika, druhy lyriky,
- krátke žánre ľudovej slovesnosti,
- román, druhy románu,
- báj, legenda, bájka, balada, poviedka, rozprávka (ľudová, autorská, televízna, rozhlasová),
- kompozícia literárneho diela (vonkajšia: nadpis, odsek, kapitola, diel, verš, strofa, dejstvo; vnútorná: úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie; rozprávač, postava),
- divadelná hra,
- povest', druhy povestí,
- pieseň – ľudová (druhy), populárna,
- literatúra: umelecká, náučná, dobrodružná, vedecko-fantastická...
- teória literatúry – básnické výrazové prostriedky, metafora, metonymia, personifikácia, rým, druhy rýmu,
- rytmus.

Všetky podrobnosti sú uvedené v dokumente na stránke:

http://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/sjl_nsv_2014.pdf